

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2021-01418

BESLUTSUNDERLAG

DATUM: 2021-11-03
AVDELNING: Stabsavdelningen/Rättssekretariatet
HANDLÄGGARE: Eric Frieberg
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

■ Anmälan av sidouppdrag

Förslag till fullmäktiges beslut

Fullmäktige beslutar att Martin Flodéns anmälda uppdrag att delta i en referensgrupp med anledning av en ESO-utredning är förenligt med hans uppdrag som ledamot av direktionen i Riksbanken.

1 Bakgrund

1.1 Martin Flodéns anmälda sidouppdrag

Martin Flodén har fått frågan från Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) om att medverka i en referensgrupp till en ESO-studie som behandlar samspelet mellan finans- och penningpolitik.

1.2 Lagstiftning och riksbankspraxis

Enligt riksbankslagen ska en ledamot av direktionen genast anmäla till fullmäktige om ledamoten tar vissa anställningar eller uppdrag vid sidan av anställningen som ledamot i direktionen i Riksbanken (sidouppdrag). Det finns ett allmänt hållet förbud för ledamöter att "innehålla annan anställning eller annat uppdrag som gör dem olämpliga att vara direktionsledamot".

Av förarbetena till riksbankslagen framgår att de stränga jävsreglerna innebär att möjligheterna till sidouppdrag för direktionsledamöterna är mycket begränsade. Enligt reglerna bör ledamöter i direktionen kunna innehålla uppdrag som så att säga följer av anställningen i direktionen, till exempel inom ECBS, IMF, G10 och BIS. Härutöver bör ledamöter kunna ha andra uppdrag som inte innebär att intressekonflikt uppstår, till exempel uppdrag inom undervisning eller ideell, icke politisk verksamhet. Sådana uppdrag som inte följer direkt av anställningen bör ledamoten anmäla till fullmäktige.

Den 8 februari 2008 beslutade fullmäktige, som ett komplement till lagen och förarbetena, om vissa principer som ska gälla vid bedömningen av lämpligheten av direktionsledamöternas sidouppdrag. Enligt principerna bör ett sidouppdrag, för att vara tillåtet, vara relaterat till forskning, utbildning, idrottsliga, konstnärliga eller kulturella frågor och vara av ideell art. Vad gäller utövandet av vetenskapligt eller akademiskt arbete ska klart anges att det utförs i personlig kapacitet. Beträffande utredningsuppdrag bör sådana kunna vara möjliga för direktionsledamöterna om de deltar som expert eller sakkunnig. För att betona vikten av att

ett utredningsuppdrag endast får tas om särskilda omständigheter föreligger bör denna princip endast gälla om förfrågan kommer direkt till fullmäktige från ansvarigt statsråd. Vidare bör sidouppdrag med rent kommersiellt eller företagsledande innehåll inte få förekomma. Sidouppdrag som innebär kapitalförvaltning ska också undvikas. Om någon ersättning utgår för uppdraget ska den avräknas mot lönen i Riksbanken.

1.3 Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO)

Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) syftar till att ge underlag för samhällsekonomiska och finanspolitiska beslut. Enligt sin webbplats genomför ESO aktuella studier genom att identifiera viktiga frågor i samhällsdebatten och hålla ett öga på samhällsutvecklingen. Studierna är politiskt oberoende och deras kvalitet säkerställs genom väl underbyggd forskning samt en rigorös granskning. ESO utgör därmed även en plattform för möten mellan politik och forskning.

ESO är en självständig kommitté under Finansdepartementet. Arbetet leds av ordförande Karolina Ekholm. I övrigt består ESO av ledamöter med kunskaper från olika samhällsvetenskapliga discipliner och offentlig förvaltning. Till styrelsen är också tre experter knutna. De deltar i styrelsens möten men inte i dess beslut.

1.4 Närmare om uppdraget

Deltagandet i referensgruppen innebär i korta drag läsning av rapporten under utredningen samt medverkan vid 3-4 referensgruppsmöten (ca 2 timmar vardera). Efter sista mötet ombeds alla i referensgruppen att lämna skriftliga kommentarer på slututkastet av rapporten utifrån fyra övergripande frågeställningar avseende rapportens styrkor och svagheter, samt vad författaren skulle kunna åtgärda med rimlig arbetsinsats (se sista sidan). Mer detaljerade synpunkter går också att lämna direkt i manuskriptet. Författaren får se utlåtandena och kommentera dessa. Tillsammans med rapportutkastet skickas detta till styrelsen som vid närmast följande styrelsemöte fattar beslut om publicering.

Referensgruppen är enligt ESO just en referensgrupp – inte en styrgrupp – och referensgruppens synpunkter utgör en del av beredningsunderlaget. Synpunkter från referensgruppen beaktas av författaren löpande under arbetet, men inarbetas också efter det att styrelsen fattat beslut om att rapporten ska ges ut i ESO:s skriftserie.

2 Överväganden

Som nämnts inledningsvis har lagstiftaren och fullmäktige intagit en restriktiv hållning när det gäller att tillåta sidouppdrag. Inte desto mindre har fullmäktige godtagit forskningsrelaterade uppdrag. Något principiellt hinder för en direktionsledamot att vara sakkunnig eller expert i en statlig utredning tycks inte finnas. Den nu aktuella förfrågan avser ett deltagande i en referensgrupp med inriktning på kvalitetskontroll av en politiskt oberoende studie där Martin Flodéns erfarenheter som forskare kan antas vara särskilt relevanta. Risken för att Martin Flodén skulle hamna i en jävssituation på grund av ett deltagande i referensgruppen bedöms som små. Sidouppdraget bör därför anses förenligt med uppdraget som direktionsledamot.

I enlighet med de principer fullmäktige fastställde den 8 februari 2008 ska uppdraget utföras i personlig kapacitet och inte såsom företrädare för Riksbanken. Martin Flodén förutsätts inte ta emot någon ersättning för uppdraget.